

DEN GODE OVERGANG

Rammebeskrivelsen:

Formålet med "Den gode overgang" er, gennem pædagogisk samarbejde, at sætte fokus på skabelsen af den gode overgang for alle børn.

Mål fra Politikker:

- Formålet med samarbejdet omkring Glidende overgang, er de pædagogiske og didaktiske overvejelser og hvordan man sikrer implementering heraf lokalt
- Sikre overlevering af viden fra børnehaverne til GLO – videre til børnehaveklassen – videre til 1.klasse. Der er mange skift, hvor meget viden om – og arbejde med – børnene kan gå tabt. Det skal gøres bedre.

Mål for Glidende overgang:

- At overgangen mellem dagtilbud og skole skal bygge på tydeligt børneperspektiv, skolen tager over der hvor dagtilbuddet slipper. Der skal i forbindelse med Glidende overgang, skabes indholdsmæssig sammenhæng mellem de pædagogiske læreplaner i dagtilbuddet og fællesmål, læseplan for Børnehaveklassen.
- Der skal arbejdes i professionelle læringsfællesskaber for at sikre udviklingen af børnene.

Fokus fra uddannelsesudvalget:

Rammerne skal angive fokus, krav, opgaver, materialevalg og ansvarsfordeling i overgangen.

Fokuspunkt for børnene:

At styrke relationerne mellem børn og voksne, inden de mødes på skole, og på skoleparathed. At børnene oplevere noget kendt ved overgangen som genstande, materialer, aktiviteter og steder, som repræsenterer noget velkendt for børnene.

Fokuspunkt for forældrene:

At forældre får kendskab til Brændkjærskolen, og hvad indskolingen kan.

At forældrene er medansvarlige for skoleparathed og inddrages tidligt gennem dialog og handling.

Fokuspunkt for personalet:

At skabe en fælles grundfaglighed, som giver helhed og sammenhæng for børnene og udvikle deres robusthed, så de er bedre rustet i overgangen, børnehave, glidende overgang, børnehaveklassen og 1. klasse.

Samarbejdet om det skolestartende barn mellem børnehave og skole:

Forældrene i centrum

Styrke forældresamarbejdet og forældrenes involvering i udvikling af barnets modenhed/skoleparathed.

Forældrene

- Hjælp barnet med at få kontakt med nogle af de nye kammerater
- Vær positivt indstillet over for skolen og læreren
- Tal meget med barnet
- Henled barnets opmærksomhed på tal og bogstaver i hverdagen
- Lær barnet at tale med lav stemme – "inde stemme"
- Træn praktiske færdigheder
- Lær barnet at lytte
- Lad barnet øve sig i sociale færdigheder
- Vær opmærksom på tegn, der tyder på, at barnet ikke har det godt.
- Styrk barnets modenhed/robusthed – og accept af regler /rammer.

Børnehave og skole

Børnehaven forbereder barnet på noget, som er relevant for glidende overgang og skolestarten – skolen forventer noget af barnet, som det skal være blevet forberedt på af hjemmet og børnehaven.

Pædagogiske læreplaner/skolepasset

Temaerne i de pædagogiske læreplaner/skolepasset i børnehaverne og undervisningstemaerne i børnehaveklassen ligger indholdsmæssigt så tæt op ad hinanden, at der er en fælles platform for brobygningsarbejdet – se bilag 3.

Tryghedsskabende faktorer

- Et nært og positivt samarbejde mellem forældre og de professionelle. Forældrene inddrages som aktive samspilspartnere i børnehaven og i overgangen.
- Børnene lærer regler og normer for adfærd i glidende overgang. Det øger oplevelsen af at høre til og forhindrer eksklusion.
- Indholdsmæssige koblingspunkter mellem tidligere og ny læring.
- At skabe tryghed på områder hvor der typisk er mindre voksenopsyn dvs. på legeplads, i frikvarterer og lege timer, har ligeledes stor betydning for barnets generelle trivsel og glæde ved at starte i skole.

Barnets sociale kompetencer udgør grundlaget

Det er barnets sociale udvikling og kompetencer, der har den afgørende betydning for skolestarten, f.eks. er barnets evne til at forhandle regler, til konfliktløsning og mod til at gå ind i nye og ukendte situationer meget vigtige faktorer ved indtræden i en ny social kontekst. At barnet får adgang til det sociale liv i skolen, - om det finder venner, om det inviteres ind i lege og i det hele taget føler sig inkluderet i det store børnefællesskab, - er helt afgørende både for skolestarten og for det videre skoleforløb.

Overgangspædagogikkens principper:

- At forbinde den pædagogiske praksis i børnehaven med skolen. I fælles praksis arbejder pædagoger og lærere i en proces med fokus på barnets udvikling og læringsmiljø. De voksne skaber en fælles kultur ved at skabe og samstemme genkendelighed for børnene fra børnehaven til glidende overgang til Børnehaveklassen og til 1. klasse. Det giver børnene en mulighed for at udvikle kompetencer som tillid til sig selv og andre, evnen til at trives i et fællesskab, selvstændighed og evnen til at deltage aktivt i et samarbejde.
- Den didaktisk pædagogik i skolegrupperne mindre mere om den pædagogiske tilgang i skolen. Børnehaverne gør det fordi de gerne vil forberede børnene på den tilgang, de kommer til ved start af glidende overgang. Det er børnehavernes vej til at arbejde med læringsmål som de mener er relevante i forbindelse med forberedelsen af børnene til den næste læringsarena – børnehaverne er beviste om, at der er forskel på skolepassets temaer og fag.

Forståelsen af skoleparathed – primært personlig og social udvikling ved børnene:

- At være selvhjulpne – kan finde/genkende sine ting, styr over toiletbesøg, selv styre egen garderobe, ta tøj af og på, bære sin taske selv,
- At kunne deltage i undervisning og skolelivet – kan vente på tur, modtage en kollektiv besked og udføre den, accept af at der er noget man skal, koncentrere sig,

Der tages højde for barnets sociale, følelsesmæssige og kognitive forudsætninger i vurderingen af skoleparathed i børnehaverne i samarbejde med forældrene. Se bilag 2

Overdragelsesforløb for børn til Glidende overgang:

- Overdragelses forløb fra børnehaverne for at skabe en god og tryk skolestart, hvor alle børn er ligeværdig del af et læringsmiljø.
- Særlig tværfagligt samarbejde om overdragelse af børn der er særlig udfordret, for at skabe en god og tryk skolestart og et velfungerende læringsmiljø
- Sikre en mere systematiseret forældreinddragelse i forbindelse med skolestart.

Pædagogiske overgangsaktiviteter for børnene:

- Skolepædagogen kommer hele dage i første kvartal i distrikts børnehaverne og følger deres hverdag i skolegruppen.
- Der bruges et fælles materiale som er genkendeligt for barnet frem til 1. klasse.
- Børnene kommer på en besøgsdag på skolen og møder glidende overgangs pædagoger.
- Børnehaveklasselederene besøger glidende overgang.
- De voksne (glidende personale og børnehaveklasselederne, i alt 6-8 gange) bytter børn en dag i ugen i 2 mdr.

Beskrivelse af samarbejdet om det skolestartende barn – et barn i overgang.

Mål for samarbejde:

At give barnet forudsætninger for, at træde kompetent ind i skolens sociale og faglige liv, rammer og give barnet en følelse af at "høre til".

Overgangspædagogik:

Børnhave og glidende overgang arbejder med, følelsen af at høre til indebærer oplevelsen af at have en naturlig plads i fællesskabet og blive betragtet som en, der kan eller ved noget, der vurderes betydningsfuldt i den konkrete kontekst.

Oplevelsen af "at høre til" har vist sig som en af de mest afgørende faktorer for et succesfuldt skoleforløb for barnet.

Samarbejdet mellem børnhave, glidende overgang, børnehaveklasserne og 1 klasselærer: Opgaverne planlægges, debatteres og evalueres i dialog og med fælles opgaveforståelse. Vi udvikler ideer og metoder sammen. Vi koordinerer indsatser – løser opgaver og arbejder både sammen men også hver for sig.

De overordnede principper for overgangspædagogikken er, at barnet skal udvikle og afvikle sig. Vi skal skabe rum til, at barnet udvikler sig og har lyst og motivation til dette, men også at barnet kan tage afsked med børnehavens dagligdag. Vi skal hjælpe barnet til at skabe en viden om hvordan det er at starte i skole, i samarbejde med forældre.

Barnet står med den ene fod i børnehaven og den anden fod i skolen, og børnehavepædagoger/pædagogerne på SFO/skole skal kunne sammenkoble de to verdener. Formålet med dette er at skabe noget genkendelighed for barnet, men også for læringsmæssigt at forbinde de aktiviteter der er lavet i børnehaven med dem i skolen. Et relevant begreb i overgangspædagogik, er at tage fat på zonen for nærmeste udvikling. Udviklingszonen er det som barnet er i stand til at udføre i dag, med hjælp fra en voksen, som barnet ville kunne klare selvstændigt i morgen.

Med dette kan man drage paralleller til overgangs pædagogikkens

Princip om, at læringen skal tage udgangspunkt i det barnet allerede kan, og som det er på vej til at kunne. Dette kan give grobund for læring og udvikling hos barnet.

Den nye folkeskole lægger altså op til, at pædagogerne sammen med lærerne, skal give eleverne en mere afvekslende skoledag end den før har været, hvor pædagogerne skal supplere lærerne.

Den understøttende undervisning er tænkt til, at der kan komme mere bevægelse og leg ind i skoledagen – og også at understøtte den egentlige undervisning. Forskellige faggrupper såsom lærere, pædagoger eller andre fagpersoner med kvalifikationer, der er relevante, vil kunne varetage den understøttende undervisning.

Her er samarbejdet helt afgørende for de aktiviteter, der skal laves i undervisningen. Den understøttende undervisning skal tilgodese, at børn lærer på forskellige måder, og give alle børn optimale læringsmuligheder.

Forældresamarbejde – forventninger:

Forældresamarbejdet har fået en større rolle i løbet af de senere år. Forældrenes interesse for samarbejde har stor betydning for børnenes trivsel, læring og udvikling. Undersøgelser bekræfter at trivsel er en forudsætning for læring.

Samarbejdet starter i vuggestue/børnehave med synlige forventninger og krav til hvad der samarbejdes om.

Forældrene skal støttes i deres rolle og ansvar, da skolestarten også er forældrenes start. Jo bedre samarbejdet er med forældrene, des bedre bliver barnets oplevelse af overgangen. Dialog med forældrene om deres rolle og konkrete opgave i forbindelse med en overgang er meget vigtig for en god skolestart. Forældrenes opbakning og engagement betyder meget for barnets overgang til det nye.

Den gode overgang indebærer at:

- Forældre inddrages så tidligt som muligt i barnets overgang
- Forældre betragtes som sparringspartnere og medvirker til at skabe sammenhæng i overgang
- Forældrene inddrages aktivt og ligeværdigt som medspillere om deres barns læring og udvikling både socialt og fagligt -med respekt for dem som forældre.

Mål for besøgene på Brændkjærskolen sammen med glider personalet:

At børnene oplever sig selv som kompetente og have følelsen af at høre til

At børnene føler sig fortrolige med skolens fysiske rammer

At børnene danner relationer til voksne og børn til glidende overgang.

Skoleparathed (fra børnehave til skole bilag 2) – hvad bør et barn mellem 5 og 6 år kunne magte.

En forudsætning for god trivsel i skolen, er tryghed og skoleparathed.

Ikke alle børn udvikler sig ens og de forskellige udviklingsområder er derfor tænkt som en hjælp til vurdering af barns skoleparathed.

Børnehaverne - Glidende overgangs fokus for børnenes udvikling - forventninger.

Skolepasset er et arbejdsredskab for personalet til udvikling af børnene. Skolepas emnerne starter i skolegruppen i børnehaven 1 år før børnene starter på glidende overgang. I 3 mdr. arbejdes der videre i glidende overgang med skolepasset og med at "flytte børnene i deres udvikling" fra børn til elever.

Robusthed

Psykisk robusthed og evnen til at begå sig blandt andre børn uden at blive ked af en afvisning er vigtige egenskaber at have med sig til skolestart.

Robusthed handler om at være god til at klare livets udfordringer i stort og småt:

- at kunne håndtere udfordringer i forhold til andre mennesker
- at klare opgaver, som kræver at man øver sig
- at kunne holde fast i et mål, der skal nås
- at håndtere fristelser

For at kunne håndtere disse udfordringer skal børn øve sig i at være robuste, kunne overkomme vanskeligheder og udholde de frustrationer, som følger med.

Trygge fællesskaber giver robusthed

Robusthed er noget der udvikles i forholdet til andre mennesker, og inden i os selv. Robusthed handler blandt andet om forholdet mellem to vigtige dele af hjernen, nemlig den del som vi bruger, når vi skal tænke os om ("tænehjernen"), og den del som reagerer på alt farligt (hjernen "alarmcentral").

Derfor er det i trygge fællesskaber, at vi bedst træner børns robusthed. Fællesskaber hvor der er plads til forskellighed, og hvor børnene øver sig i at være sammen, lege og samarbejde. Fællesskaber hvor de bliver passende udfordret, sammen og hver for sig.

Bilag 1 – Brobygning - fællesplatform

Team i børnehavens Pædagogiske læreplaner Skolepasset for skolegruppen	Team i sfo læreplaner Skolepasset til glider	Børnehaveklassens Obligatoriske temaer	Den første fagopdelte Undervisning
Sproglig udvikling	Sprog og udtryksformer	Sprog og udtryksformer	Dansk Kristendomskundskab
Naturen og naturfænomener	Naturen og naturfænomener	Natur og naturfaglige fænomener	Natur og teknologi Matematik
Kulturelle udtryksformer og værdier	Kulturelle udtryksformer og værdier	Det praktisk musiske	Billedkunst Musik
Krop og bevægelse	Krop og bevægelse	Bevægelse og motorik	Idræt Bevægelse - uuv
Personlige kompetencer	Personlige kompetencer	Samvær og samarbejde	Alsidig udvikling
Sociale kompetencer	Sociale kompetencer	Sociale færdigheder	Sociale færdigheder
Design	Design		

Børnehaveklasseledernes forventning til skoleparathed:

Motorik

- ✚ Holder korrekt på en blyant og kan klippe med en saks.
- ✚ Kan gribe og kaste med en bold retningsbestemt.
- ✚ Kan balancegang.
- ✚ Kan farve inden for afgrænsede område.
- ✚ Kan skrive sit eget navn, tegne en firkant og skrive et kryds.
- ✚ Kan lave gadedrengehop - hinke på et ben - slå kolbøtter.
- ✚ Har valgt foretrukken hånd og fod (højre/venstre).

Socialt følelsesmæssigt

- ✚ Kan lege med andre børn - kan aftaler for leg
- ✚ Kan lytte til andre og kan tilsidesætte - udskyde egne behov - vente på tur.
- ✚ Kan spille spil og følge reglerne
- ✚ Har en god selvværdsfølelse
- ✚ Er nysgerrig og vil ha viden, op søger viden.
- ✚ Kan holde opmærksomheden og til emnet i 10-12 min.

Sprog

- ✚ Kan sit for og efter navn, adresse og fødselsdag.
- ✚ Forstår tidsbegreber som i går, i dag og i morgen.
- ✚ Kan lytte til en historie i en større gruppe - kan genfortælle eller svar på spørgsmål.
- ✚ Taler i længere korrekte sætninger.
- ✚ Kan tælle til 10 og viser tal forståelse.
- ✚ Kan det danske sprog
- ✚ Kan begreber som, op - ned - til siden - bagud - farver m.m.

Selvhjulpen

- ✚ Klarer toiletbesøg uden hjælp - kan klæde sig selv på og af
- ✚ Kan lege i kortere perioder uden opsyn.
- ✚ Kan selv finde drikkedunk - kan selv skænke vand i glas.
- ✚ Kan pudse næse og vaske hænder.
- ✚ Viser god adfærd ved spisning.
- ✚ Klare selv små uheld - hvor der skal skiftes tøj.
- ✚ Kan selv holde styr på sine ting.
- ✚ Kan arbejde selvstændigt omkring en opgave.
- ✚ Kan videregive en besked.

Årshjul 2024/2025 - for skoleåret 2025/2026

August - November	Samtaler med forældre til kommende skolebørn i børnehaverne. Ansøgning om skoleudsættelse sendes til skolen senest 7 januar 2025
November	Åbent hus for kommende skolebørn den 27 nov 2024 og deres forældre. Tema skoleparathed
November - Januar	Elektronisk indskrivning til skole og sfo fra 20 november 2024 til 13 januar 2025 Aflevering af ansøgning om skoleudsættelse skal være indsendt senest den 12 januar 2025
Januar - februar	Personale fra skolens SFO deltager i skolegruppen i børnehaven i januar eller februar.
Marts	Fyraftensmøde for forældre om glidende overgang. Mødet er den 26 marts kl. 16.00-17.00 Skolegruppen fra børnehaverne er på besøg i SFO
April - maj	Glidende overgang starter 1.april – akut pasning i uge 16 - påsken Personale fra distriktsbørnehaverne deltager i glidende overgang i de første dage i april.
Juni	Klasselister udarbejdes
August	Skolestart Forældremøde for 0.klasserne Evaluering af glidende overgang